

RÕOMUSÕNUMIRING

MAILIS JANATUINEN

(eesti keelde tõlkinud Pire Teras ja Liliann Keskinen)

1. Mis on rõõmusõnumiring?

Rõõmusõnumiring (RR) on üks evangeliseerimistöö vorm. RRI kaudu võime Jeesust justkui esitleda ristiusust võõrdunud inimestele, näiteks oma sõpradele ja sugulastele. Väikering on läbi kiriku ajaloo olnud kiriku kasvamise vahend. Uusi inimesi on alati kõige tõhusamalt kaasa haaratud just väikeringide kaudu. Palvetagem, et RR võiks olla meie maal äratuse vahendiks.

2. Ilmikute töö

Proovi panna ilmikud korraldama regulaarselt evangeliseerimiskoosolekuid, mille programm võiks olla ühe tunni pikkune! Paljudele kristlastele tähendab see nii palju ettevalmistustööd, et nad keelduvad sellisest aust. RR on evangeliseerimistöö, milleks vajatakse minimaalselt taustateadmisi ja ettevalmistamist. Sellepärast suudavad ilmikud juhtida selliseid ringe isegi paremini kui teoloogid ja teised koguduse töötajad. Rajades rõõmusõnumiringe, võetakse kasutusele mitme ilmiku armuannid ja need saavad nii kasvada.

3. Õppimine taipamiste kaudu

RRs tuleb osavõtjatel ise vastata tekstiga seotud küsimustele. Nad õpivad taipama, missugune on pedagoogiliselt kõige tõhusam viis omandada uut asja. Taipamise kaudu saab asjast **omaenese teadmise**, mitte teisejärguline teadmise. Omaenese taipamine püsib meeles ka siis, kui teiste jutlused ja piiblitunnid on juba pikka aega tagasi ununenud.

4. Jeesusega kohtumine

Jeesus on lihaks saanud Sõna ning temaga võidakse kohtuda vaid Sõnas ja sakramentides (ristimises ja armulaual). RRs püütakse juhatada osavõtjad Jeesuse juurde, et ta võiks neid kõnetada ja aidata. Niisiis ei ole eesmärgiks ristiusu tõdede õpetamine, vaid see, et osavõtjad

saaksid seista silmitsi elava isikuga. Seetõttu võiks RRI loosungiks pidada Jeesuse sõnu: “Sest kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende keskel” (Mt 18: 20).

5. Usklike osadus, kus öeldakse tere tulemast ka mitteusklikele

Piibliteksti põhjal vesteldes sünnib inimeste vahel täiesti eriline osadus, sest Jeesus on ise Sõnas ligi. Südamed avanevad, on võimalik sõnastada probleemid ja viia need Jeesuse ette. Sellist osadust ei sünni kunagi, kui väikeringist jäetakse kõrvale Piibel. Osadus ja armastus tõmbavad enda poole uusi inimesi – sellepärast kasvab toimiv rõõmusõnumiring alati.

6. Uus viis lugeda Piiblit

Rõõmusõnumiring ei saa jätta avaldamata mõju osavõtjate isiklikule piiblilugemisele. Kui ringis saadakse kogemus, et Jeesus astub Piibli lehekülgedelt välja ja räägib minuga isiklikult, siis hakatakse teda Piiblist otsima muulgi ajal kui ainult piibliringis. Mitmed osavõtjad võivad tunnustada, et rõõmusõnumiringi kaudu on neil langenud soomused silmadelt ja Piibel on saanud neile elavaks. Meie aja kristlased otsivad sageli Jeesusega kohtumist kogemustest, prohveteringutest, tarkusesõnadest jm, sest nad ei tea, et ka Piibel räägib igapäevase isiklikult.

KUIDAS RÕÕMUSÕNUMIRING TOIMIB?

Rühma suurus ja koosseis

Parim rühma suurus on 4-8 inimest. Ideaal oleks, kui pooled osavõtjatest oleks kristlased, pooled ristiusust võõrdunud, aga RR võib hästi käivituda ka siis, kui seda ideaali ei saavutata.

Kui rühm kasvab suuremaks kui 8 inimest, siis jagatakse see kaheks. Kui nii ei tehta, siis rühma kasvamise peatub. RRs püritakse sinnapoole, et rühm tõepoolest jaguneks aasta või paari aasta järel. Kui nii ei toimu, jääb ring koha peale tammuma ja muutub kergesti vaid mõnusaks koosolemise kohaks. Uute inimeste kaasahaaramise seisukohalt on jagunemine äärmiselt oluline.

Tekst ja küsimused

Ringis vesteldakse juhi poolt esitatud küsimustest lähtudes. (Küsimusi leidub Mailis Janatuise rõõmusõnumiringi juhenditest. Neid on neli – üks iga evangeeliumi jaoks. Vaata ülaltoodud kodulehekülge ja Markuse evangeeliumi materjale allpool!) Tekstilt küsitakse ja tekst vastab. Sel moel saab Piibli sõna ise hakata osavõtjate vastu rääkima.

Rõõmusõnumiringis kasutatakse ühe kogunemiskorra ajal vaid üht Piibli kirjakohta, selleks et Piiblit mittetundvadki osavõtjad võiksid vestluses täisväärtuslikult osaleda. (Teatavasti on Piibli lehitsemine vastalustanule raske.) Kui on vajadus viidata mõnele muule kirjakohtale, siis loeb ringijuht seda häälega ja teised kuulavad.

Aeg

Ühe teksti käsitlemine kestab umbes ühe tunni.

KUIDAS SA ALUSTAD RÕÕMUSÕNUMIRINGIGA?

Mida sa vajad?

Sa ei vaja muud kui Piiblit, piibliringijuhendit, elutuba, kuhu koguneda, ja teist kristlast endale kaaslaseks. Teie kutsute siis oma sõpru, naabreid, sugulasi, inimesi, kelle suhtes te teate, et nad kannavad suuri koormaid – ühesõnaga öeldes: keda iganes. Kui mõlemad teist kutsuvad ühe oma sõbra, on teid kokku juba neli inimest ja võibki ringiga alustada.

Kuidas esitad kutse?

On olemas kristlasi, kellel on eriline koosolekutele kutsumise armuand. Tuleb julgustada neid inimesi oma andi kasutama. Neid ei tohiks siduda koguduse või ühenduse organiseerimistööga, vaid neile tuleks anda aega olla koos inimestega. Ühe sellise armuanni abil võivad mitmed inimesed tulla rõõmusõnumiringi.

Siiski on meist teistelgi kohustus kutsuda inimesi Sõna kuulama, ehkki meil ei olekski kutsumise armuandi. Igaüks meist tunneb inimesi, kes otsivad põhja jalgade alla. Üldiselt on nad kogunud suuri raskusi: lähedase inimese surma, abielulahutust, laste probleeme; seda, et tervis on alt vedanud ... Mitmed neist kannatajatest otsivad lootusetult lootust oma ellu ja võivad vägagi rõõmustada, kui neid palutakse tulla osalema rõõmusõnumiringi.

Võid esitada kutse kasvõi nii: “Me korraldame oma kodus (selle ja selle kodus) viieõhtuse sarja, kus me otsime Piiblist vastuseid elu põhilistele küsimustele. Sari on mõeldud sellistele inimestele, kes ei ole just eriti lähedalt seotud Piibli või ristiusuga. Oleme märganud, et Piiblist võib leida palju abi ja lohutust eluprobleemide suhtes. Kas sul oleks aega tulla osalema?”

Kui tihti ja kui kaua?

Esmalt lepatakse kokku, mitu korda kogunetakse. Hiljem võidakse jätkata, kui on soovi (ja üldiselt seda on, kui on leitud, et viis esimest korda on hästi läinud). Võidakse koguneda kord nädalas või üle nädala. Osavõtjatele lubatakse, et üks kogunemiskord kestab tund ja veerand, ja sellest lubadusest peetakse ka kinni. Sel moel saavad tulla osalema nt väikeste laste emad, kes peavad võib-olla jätma lapse lapsehoidja juurde.

KUI OLED JUHT

Valmistumine

Pea meeles, et sina ei ole RRs mingi asjatundja – kõik arvamused ja avastused on samavõrra kaalukad. Üksnes Püha Vaim saab kirkastada Sõna osavõtjatele – sa ei ole õnneks ka selle eest vastutav.

Ka sinul on hea tulla piibliringi soovides ja palvetades, et saaksid Jeesus teeks sulle Sõna elavaks. Parim on, kui arutad küsimused eelnevalt läbi, esitades neid näiteks oma abikaasale või kellelegi teisele, kes seda soovib. Sellises miniringis selgineb juhile sageli see, mida küsimustega taotletakse. Tekst saab sulle juba enne elavaks ja osavõtjad märkavad kindlasti juhi innustust. Sul tuleb ka järjepidevalt palvetada osavõtjate eest.

Igal RRI peaks olema kaks juhti. See, kelle juures kogunetakse, ei vea meeeldi ringi – muidu kulub pool tema energiast koristamisele, kostitamisele jne.

Kui koguduses on mitmeid rõõmusõnumiringe, siis soovitame, et juhid käsitleksid teksti esmalt omavahel ja vestleksid ka muidu ringis esinevate probleemide üle. Neis juhtide ringides võib osaleda ka koguduse või ühenduse piibliringide eest vastutaja. Juhtide ring on ka suurepärane koolitusvõimalus.

RINGI KOGUNEDES

Oleks hea, kui oleks käepärast mõned ülearused **Piiblid** (või paljudus käsitletavast evangeeliumist) selleks puhuks, kui kõigil ei ole neid kaasas. Piibli uus tõlge on uutele kergemini mõistetav kui vana, aga võib kasutada kõrvuti ka mõlemat tõlget.

Kui ringi tuleb inimesi, kes üksteist ei tunne, alustatakse kogunemist **tuttavaks saamisega**. Sel etapil ei ole inimesed eriti jutukad – juht ei peaks seetõttu masendusse langema, kui nad paaril esimesel kogunemisel ei näi olevat eriti julged rääkijad. Kui inimesed saavad üksteisega tuttavaks, muutuvad nad ka jutukamaks.

Juht selgitab ringi alguses “mängureegleid”, mis on järgmised: 1. Juht ei vasta ise küsimustele. 2. Teisalt ei ütle juht kunagi, et mingi vastus on vale. Kõik vastused kiidetakse heaks just sellistena, nagu nad on. 3. Juht viib vestluse tagasi asja juurde, kui see läheb teemast kõrvale. (Kui vaja, võib hilisemal etapil lisada, et 4. Ringi ei kasutata keelepeksuks. 5. Ringis kuuldud isiklikest asjadest ei räägita teistele.)

Teksti loetakse kaks korda, esmalt häälega ja siis vaikselt. Nimelt näitab kogemus, et osavõtjad ei keskendu tekstile esimesel korral. Lugemiskordade vahel antakse taustateadmisi, kui neid on. Siis öeldakse midagi sellelaadset: “Lugege seda teksti veelkord vaikselt omaette ja mõelge, kuidas peategelane võis ennast tunda, kui temaga oli juhtunud nii või naa!”

Juht esitab korraga ühe küsimuse. Juhendites võib ühe numbril olla mitu küsimust, aga neidki loetakse ükshaaval. Sulgudes olevad küsimused on abiküsimused, mida esitatakse alles siis, kui põhiküsimusele ei tule vastust.

Vastamine põhineb peamiselt vabatahtlikkusel. Niisiis ei küsitleta osavõtjaid üksteise järel. Ainukeseks erandiks on lapsed ja noored ning need, kes silmnähtavalt tahaksid öelda midagi, aga ei saa kuidagi öeldud. Sellistelt inimestelt võib mõnikord küsida: “Mida sina, Mati/Maia, sellest arvad?”

Mõned ringijuhid tahavad, et igal osavõtjal oleks piibliringijuhend käes. Miski ei takista nii toimimast. Selle raamatu kirjutaja arvab, et on siiski parem, kui **küsimused jagatakse välja alles pärast vestlust**. Siis ei loe osavõtjad neid vestluse ajal ega mõtle vastuseid neile küsimustele, mida ei ole veel küsitudki!

Edasiminekeküürus on rühmiti erinev. Kui rühm on jutukas, on juhendis liiga palju küsimusi, ja võib jätta osa neist küsimata. Ringijuht peab siis aeg-ajalt vaatama kella, ja vajadusel hoogu pidurdama või juurde andma. Ära siiski tee nii, et jätad ära kõik lõpuosa

küsimused, sest siis ei jõuta peateema endani ehk risti alla. Ring ebaõnnestub ja Jeesusega ei kohtuta, kui vestlus lõpetatakse 5. küsimusega. Vali siit ja sealt välja sobivad küsimused! Vaata juba enne, missugused küsimused jäta küsimata, kui aeg otsa saab! Ring ei tohi kesta rohkem kui tund ja veerand, muidu võivad need, kellel on kiire, ringist kõrvale jääda.

Ole ise avatud. Osavõtjad usaldavad paljastada midagi endast ja oma nõrkustest, kui juht seda esmalt ise teeb. Ära jäta siis endast sellist pilti, nagu sa suudaksid järgida kõiki Piibli käske ja nagu su usk oleks alati tugev.

Pea meeles, et ootad teistegi vastuseid kui ainult nende omi, kes räägivad kõige rohkem. Muidu muutub vestlus kahe- või kolmekõneks sinu ja “jutupaunikute” vahel.

Kuldsalm tähendab seda, et proovitakse panna osavõtjad kinni haarama ühest tekstis esinevast tõotusest ja hoidma sellest kinni. Juht peab meeles pidama, et Jumala Sõna on armuvahend, mis loob seda, millest räägib. Kes hoiab Sõnast kinni, ei looda selle tõotustele ilmaasjata.

Kui küsimused on käsitletud, on jäänud veel “viimane ring”. Selle jooksul ütleb igaüks järgemööda, mida ta on sel korral endale leidnud. Kui mõni ei taha midagi öelda, ei pea ta seda tegema. Niisugune lõpuring on ometi tähtis selleks, et vaiksed osavõtjad saaksid võimaluse rääkida oma taipamistest – mis sageli ongi väga head. Viimase ringi ajal saab ka juht öelda välja need asjad, mis talle sel korral eriti elavaks said. (Ei ole midagi, kui see sõnavõtt ka veidi kauem kestab.)

Palve. Lõpuks palvetatakse nende probleemide eest, mis osavõtjatel on – eeldades muidugi, et kellelgi neist ei ole midagi ühise palve vastu. Aja kokkuhoiu mõttes on parim, et juht kogub palveteemad ja kannab need Jumala ette. (Piibliring ei ole nimelt sama asi kui palvering. Kui üritatakse neid kahte ühendada, venib koosolemine liiga pikaks.) Kui kohal on inimesi, kes ei taha paluda kristlaste Jumalat, jäetakse palve ära. Juhid palvetavad siis eelnevalt ja järgnevalt ning ringi ajalgi vaikselt oma mõtetes.

Kostitamine korraldatakse kõige lõpus, kui seda üleüldse korraldatakse. Teehetkele võivad jääda need, kellel on aega. Kui kostitamine on liiga külluslik, võib see saada takistuseks uute

koduringide rajamisele. Mõni kardab end siduda reeglipärase koogiküpsetamise ja toidutegemisega. Seetõttu peaks kostitamise suhtes varem kokku leppima: ei midagi enam kui saiake ja kohv ning hästi sobib ka poest ostetu.

Kui üks ainuski inimene on tajunud mingil moel Jeesust (ja tema risti tähendust), võib öelda, et ring õnnestus. Lisaks sellele ei näe me, mis toimub osavõtjate südames. Allakirjutanul on juhtunud mitu korda, et ta on kuulnud tagantjärele, et mõni tajus midagi otsustavalt tähtsat ringis, mis tol hetkel tundus ebaõnnestununa.

Juht võiks pärast iga ringi öelda endale: **JUMALA SÕNA EI TULE TÜHJALT TAGASI** (Js 55: 11).

1. RÕÕMUSÕNUM LÄHEB LIIKVELE (Mk 1: 1-11)

TAUSTAST: Ristija Johannes riietus samamoodi nagu prohvet Eelija Vanast Testamendist (s 6, vrd 2Kn 1: 8). Rohutirtsud ja mesi olid kõrbes tavaliseks toiduks. Teisel inimesel kingade jalast võtmine oli kõige viletsama orja töö.

TÄHELEPANU: Sulgudes olevad küsimused küsitakse alles siis, kui neile eelnevale küsimusele ei ole saadud vastust.

1. Mis te arvate, mida inimene õpib, kui ta elab kogu oma nooruse üksinda kõrbes? (Kujutlege, missugune oli Johannese argipäev kõrbes.)

- Johannes oli sellel ajal umbes 30-aastane. Miks ta ei taotlenud neid asju, mida selleaastased mehed tavaliselt taotleavad?
- Miks Johannes ei tegutsenud pealinnas Jeruusalemmas?
- Mis oli Johannese populaarsuse saladus?

2. Missugused võisid olla need erinevad põhjused, miks inimesed tahtsid saada ristitud Johannese ristimisega (4-5)?

- Miks tuli inimestel tunnistada avalikult oma patud, enne kui Johannes nõustus neid ristima (5)?
- Mis sa arvad, kas sina oleksid läinud ristimisele, kui selle tingimuseks oleks olnud avalik patutunnistus?
- Missugusel moel valmistas Johannese tegevus Jeesusele teed (2-4)? (Miks oli Johannese tegevus hädavajalik, enne kui Jeesus alustas oma avalikku tegevust?)

3. Kuidas me võiksime oma südames valmistada teed Jeesuse saabumisele (3)?

- Kuidas võiksin mina olla teevalmistajaks teiste inimeste (nt oma pereliikmete) elus?

4. Miks Johannes ei läinud oma populaarsuse pärast uhkeks?

- Miks Johannes ei leidnud, et ta oleks kõlvanud päästma lahti tulevase Messia jalatsipaelagi?

5. Mis vahet on Johannese ristimisel ja Jeesuse ristimisel (ehk kristlikul ristimisel)? (Mida tähendab see, et Jeesus ristib oma järgijaid Püha Vaimuga (salm 8)?)

- Mis põhjusel ei saa meie teksti järgi pidada ristimata inimest kristlaseks?

6. Miks tahtis Jeesus saada ristitud meeleparandusristimisega, ehkki tal polnud üleüldse vajadust meelt parandada?

7. Mil viisil oli kolmainus Jumal kohal Jeesuse ristimishetkel?

- Miks tahtis Jumal Isa öelda otse taevast armastuse tunnistamise sõnad oma Pojale just tema ristimise hetkel (11)?

8. Kui Jumal Isa vaatab sind praegusel hetkel taevast, siis mis sa arvad, kas ta saab öelda sinu kohta 11. salmi sõnadega? Miks saab, miks mitte?

RÕÕMUSÕNUM: 11. salmi sõnad tuletavad meelde neid sõnu, mida Jumal ütles Aabrahamile: “Võta nüüd Iisak, oma ainus poeg, keda sa armastad ... ning ohverda ta seal põletusohvriks ühel neist mägedest” (1Ms 22: 2). Jeesuse ristimine oli tema esimene samm ristiteel.

2. TERVES KEHAS TERVE VAIM (Mk 2: 1-12)

TAUSTAST: Tolle aja majadel oli lubjakivist ja tellistest lame katus. Ilmselt oli seesuguseid katuseid võimalik kergemini lahti võtta kui meieaegseid katuseid. Katusele mindi välistreppi pidi. Halvatus tekkib ajuverejooksu tagajärjel tavaliselt keskeas või hiljem. Inimese Poeg tähendab Jeesust ennast.

- 1. Püüdke ette kujutada, millised kannatused ja raskused olid halvatu igapäevaelus. (Missugust hoolekannet mees vajab? Kuidas muutusid tema suhted teiste inimestega, kui ta haigestus? Millised tulevikuplaanid või unelmad tal võisid olla? Mis oli tema elu eesmärgiks?)**
 - Kujutage ette selle pereliikme elu, kes pidi mehe eest hoolitsema?
- 2. 5. salmis ilmneb, et mees oli teinud pattu. Millistesse pattudesse võib inimene langeda ka liikumisvõimetuna?**
 - Vestelge teemal: kas haigus muudab meid paremateks või halvemateks inimesteks?
- 3. Kes olid need kandjad, leidke erinevaid variante?**
 - Mis tegi kandjad nii sihikindlaks, nagu 3.-4. salmis öeldakse?
 - Mõelge koduvärvast alustades läbi need etapid, mida sõpradel oli vaja läbida selleks, et halvatu Jeesuse jalgade ette tuua. (Mis oli raske, mis kerge?)
- 4. Kandjad tõid oma sõbra Jeesuse juurde tervendamiseks. Miks kuulutas Jeesus kõigepealt pattude andeksandmist (5. salm)? (Miks tegutses Jeesus just selles järjekorras?)**
 - Mida tähendas pattude andekssaamine halvatud mehele?
- 5. Kujutle, et sina tooksid Jeesuse ette oma suurima probleemi ja et ta vastakski sulle, öeldes: “Minu poeg/tütar, sinu patt antakse sulle andeks.” Kas see rõõmustaks või kurvastaks sind?**
 - Kui saaksid valida, kumma valiksid: puhta südametunnistuse ja probleem oleks ikka lahendamata või probleemi lahenduse, aga patud oleksid endiselt südamel?
 - Kuidas muutus halvatu seisukoht oma haiguse suhtes, kui süda oli pattude andekssaamisest kerge?
- 6. Kelle usust räägib Jeesus 5. salmi alguses – vaadake lauseehitust?**
 - Millal tuli halvatud mees usule?
- 7. Vastake sellel küsimusele, mille Jeesus esitab 9. salmis. (Missuguse hinna maksis Jeesus selle eest, et ta tegi mehe terveks? Missuguse hinna maksis Jeesus selle eest, et ta andis mehele andeks tema patud?)**
- 8. Käsitletav tekst räägib lisaks usule ka uskmatusest? Miks ei tahtnut kirjatundjad uskuda, et Jeesus võib inimestele nende patud andeks anda?**
- 9. Kuidas võiksimme meie “kanda” Jeesuse ette need oma sõbrad, kes ei saa või ei taha tulla tema juurde omil jalul? (Kus nad võiksid temaga kohtuda?)**
- 10. Jeesus on juhatanud sind siia piibliringi eelkõige sellepärast, et ta võiks sulle öelda “Minu poeg/tütar, sinu patt antakse sulle andeks.” Mida tähendavad need sõnad sulle just sinu elu praeguses olukorras?**

3. JEESUSELE SEATUD LÖKS (Mk 3: 1-6)

TAUSTAST: Jeesuse esimest tüli variseridega sabati pärast on kirjeldatud juba Mk 2: 23-28. See on järelikult arvult teine. Variseridele tähendas sabati pedantne pidamine nii Messia tuleku kui üksikisiku päästmise tingimust.

- 1. Kuidas mõjutas kuivanud käsi mehe elu? (Tööd, majanduslikku olukorda, peresuhteid, suhet Jumalaga? Mis tööd võis tolleaegses ühiskonnas teha ühe käega?)**
 - Salmist 5 märkame, et kord oli käsi olnud terve. Mis sa arvad, mida mees koges pärast seda, kui ta käsi kuivetus – ilmselt mõne õnnetuse tagajärjel?
 - Missuguse mulje jätab see tekst mehe iseloomust?
- 2. Missugune õhkkond valitses tol sabatil sünagoogis?**
 - Me märkame tekstist, et mees ei tulnud sünagoogi selleks, et ta tervendataks. Miks ta siis tuli?
 - Miks ei palunud mees Jeesuselt abi?
 - Võrdle haige mehe ja variseride motiive, kui nad olid tulnud sel sabatil sünagoogi.
- 3. Miks variserid ei süüdistanud Jeesust, öeldes otse, mis tal nende arvates viga on?**
 - Mida arvasid variserid oma käe kaotanud mehest?
- 4. Miks käskis Jeesus mehel esile astuda ega tervendanud teda nii, et mees oleks oma kohale tagaritta jäänud?**
 - Kas sa arvad, et mees oleks tulnud koguduse ette ükskõik kelle käsul?
- 5. Neljandas salmis toob Jeesus oskuslikult välja nii oma kavatsused kui variseride kavatsused. Mida mõtleb Jeesus, kui ta kasutab nii tugevat väljendit nagu “päästa või tappa”? (Kuidas oleks variseride suhtumine võinud tappa selle mehe? Kuidas Jeesuse käitumine ta päästis?)**
- 6. Piiblis räägitakse Jeesuse vihast vaid harva. Miks oli Jeesus selles olukorras samaaegselt nii vihane kui tundis ka meelehärmi (5)?**
- 7. Mida uskus mees Jeesusest, kui ta andis oma käe lihastele käsu toimida?**
 - Missugust samalaadset ususammu ootab Jeesus täna sinult?
- 8. Mis Jeesuse käitumises vihastas varisere nii, et nad hakkasid kavandama tema hukkamist?**
 - Vasta, lähtudes sellest juhtumist: Missugune viga oli variseride usus Jumalasse?
- 9. Miks oli mehe tervendamine Jeesusele nii tähtis, et ta seadis selle pärast ohtu oma elu (4)?**
 - Miks Jeesus tapeti, kui ta üksnes, tsiteerides 4. salmi sõnu, tegi head ja päästis inimesi.

RÕÕMUSÕNUM: Sabat tähendas Jeesusele ja variseridele täiesti eri asja. Variseridele oli see seaduseks, mida inimene pidi päästmiseks täitma. Jeesusele omakorda oli see eelpilt evangeeliumist – märk sellest, et Jumal annab oma rahvale andeksandmise kaudu hingamise nende tegudest (Hb 4: 9-10).

4. TORMI KESKEL (Mk 4: 35-41)

TAUSTAST: Jüngerite hulgas oli neli elukutselist kalurit, kes tundsid järve nagu oma taskuid.

- 1. Geneetsareti järv on oma pindalalt 20×12 km. Kui palju kulub umbes aega, et purjetada üle sellise järve?**
 - Mida mõtleksid sina, kui keegi paluks sul vastu ööd seesugune järv ületada?
 - Miks ei pannud jüngrid sõnagagi vastu, kui Jeesus käskis neil ületada sellisel ajal järve?
- 2. Milline on inimene, kes saab paadis magada ka keset möllavat tormi? (Mida näitab paadis magamine selle inimese jumalasuhte kohta ja suhtumise kohta oma surmaste?)**
- 3. Mis järjekorras jüngrid teie arvates tegutsesid, et hoida paati vee peal, kui torm tõusis?**
 - Miks ei suutnud jüngrid selles olukorras uskuda Jumala väesse?
- 4. Millises olukorras on sulle tundunud, et Jeesus ainult magab ega hooli sellest, mis toimub sinu ja su lähedastega? (38)**
 - Salmis 38 sisaldub õigupoolest palve. Mida see salm õpetab meile palvest?
- 5. Miks jüngrid üllatusid, kui said vajaliku abi?**
 - Mõtle, mis suhtes olid ise samasugune või teistsugune kui jüngrid, kui olid viimati raskes kriisis?
- 6. Millist abi peaksime Jeesuselt oma kriiside keskel ootama?**
- 7. Kas sul on raske või kerge uskuda, et tuul ja vesi kuuletusid Jeesuse käsule (39)? Põhjenda oma vastust.**
 - Jeesus seisab täna su tormi keskel ja ütleb: “Jää vakka, ole vait!” Mida tähendavad need sõnad sulle sinu elu praeguses olukorras?
- 8. Milliste tunnetega kuulasid jüngrid Jeesuse suust 40. salmi sõnu?**
 - Kuidas reageerisid, kui Jeesus ütles sullegi täna 40. salmi sõnad?
- 9. Mille poolest erinevad jüngerite kaks hirmu: surmahirm ja hirm Jeesuse ees (40-41)?**
- 10. Miks aitab Jeesus ka neid, kellel puudub usk?**
 - Kuidas muutus jüngerite usk selle sündmuse kaudu?
 - Kuidas võiks muutuda sinu usk praeguse kriisi kaudu?

RÕÕMUSÕNUM: Jüngrid pääsesid uppumissurmast, aga Jeesus mitte. Ristilöömine tähendas lämbumissurma nagu uppuminegi. Rühmajuht loeb Ps 69: 2-3 ja 15-16. See psalm kirjeldab Jeesuse kannatusi ristil. Sellist hinda pidi Jeesus maksma selle eest, et ta võiks päästa meid tulejärvest (Ilm 20:14).

5. LOOTUSETU JUHTUM (Mk 5: 1-20)

TAUSTAST: Mees tekstis oli ilmselt pagan, sest ta elas Geneetsareti järve idakaldal. Paganad kasvasid sigu ja sõid nende liha. Juutidele oli siga saastane loom. Rüvedad vaimud läksid inimese sisse ebajumalateenistuse kaudu. Leegion tähendas 6000 rooma sõdurit koosnevat üksust.

1. Rüveda vaimu mõju alla sattunud mehel oli omakseid (19). Mida olid mehe omaksed püüdnud teha mehe päästmiseks?

- Mis võis olla mehe naisele, lastele ja vanemaile raskeim selles olukorras (3-5)?
- Millised inimesed näivad meie ajal sama "lootusetute juhtumitena" kui see mees?

2. Milliseid 2.-7. salmis kirjeldatud asjadest tegi mees omast tahtest, mida sundisid vaimud teda tegema?

- Mida mees õigupoolest tahtis Jeesusest (6-7)? (Milline vastuolo oli mehe käitumises?)

3. Mida teadis mees eelnevalt Jeesusest ja kust oli tema teave pärit (7)?

4. Mis võis olla selle põhjuseks, et ühte inimesse läheb koguni 6000 kurja vaimu (9)?

- Mida õpetab meile Jeesuse ja vaimude vestlus vaimumailma võimusuhetest (8-13)?
- Miks andis Jeesus vaimudele loa teha seda, mida nad palusid?
- Võib-olla on meie keskel keegi, kes kardab vaime, kummitusi või pimedat. Millist lohutust võib tekst pakkuda sellisele inimesele?

5. Miks ei rõõmustanud gerasalased, et nende naaber oli terveks saanud (14-17)?

- Kui palju maksaks 2000 siga meie rahas?
- Kuidas suhtusid sina Jeesusesse, kui ta hävitaks su omandi ühe inimese päästmiseks?

6. Kui paljud asjad muutusid mehe elus?

- Kuidas suhtus mees teie arvates tagantjärele nendesse lootusetutesse aastatesse, mil ta oli hauas elanud? (Kuidas muutis Jeesus selle mehe elu miinismärgi suureks plussiks?)

7. Miks Jeesus ei tahtnut, et mees hakkaks teda järgima (18-19)?

- Miks käskis Jeesus sellel paganal kuulutada toimunust, kuigi tavaliselt ta keelas juutidel kogetud imedest kõnelda?

8. Jeesus ütleb 19. salmi sõnad meile kõigile. Mida tähendavad need sinule sinu olukorras? (Mõtle, missuguste Jumala suurte tegude suhtes tahaks Jeesus, et sa neist oma lähedastele kõneleksid?)

- Kuidas peaksid sina selle teksti põhjal suhtuma sellisesse inimesse, keda pead lootusetuks juhtumiks?

9. Jeesus võitis selle lahingu saatanaga seisuga 10:0. Miks ta siis kaotas Kolgatal?

RÕÕMUSÕNUM: Rühmajuht loeb Js 52: 14 ja 53: 3. Ristil rippudes oli Jeesus paljuski gerasalasest mehe sarnane. Sellel hetkel sai leegion kurje vaime loa tema ründamiseks ja piinamiseks. Nii juhtus, sest sel hetkel kandis ta Jumala ees vastutust meie pattude eest.

6. KUI JUHTUB HALVIM VARIANT (Mk 5: 21-24 ja 35-43)

TAUSTAST: Sünagoogi ülema ametisse valiti keegi üleüldiselt tunnustatud linnakodanik. Kõik ülejäänud Uues Testamendis esinevad sünagoogiülemad suhtusid Jeesusesse vaenulikult, välja arvatud Jairus. See oli Jairuse ainuke laps (Lk 8: 42).

- 1. Kujutlege, milline oli vanemate elu pärast kauaoodatud lapse sündi.**
- 2. Mis võib toimuda abikaasade vahel, kui laps haigestub – mõelge läbi erinevad variandid?**
 - Mis võis toimuda Jairuse suhtes Jumalaga, kui laps haigestus?
- 3. Miks nõustus Jairus Jeesuselt abi paluma, kuigi Jeesus polnud populaarne neis ringkonnas, kus Jairus liikus?**
 - Mida kõneleb meile Jairusest tema palve esitamise viis (22-23)?
- 4. Mis toimus isa südames 35. salmi ajal?**
 - Millises olukorras on sulle tundunud, et Jeesust ei tasu tülitada?
- 5. Miks Jeesus keelas Jairusel karta, kuigi talle oli sündinud halvim võimalik variant (36)?**
 - Mida kardad sina maailmas kõige rohkem? (Võid vastata vaikselt oma südames.)
 - Kui Jeesus keelaks sind kartmast siis, kui sulle on juhtunud see, mida oled kartnud kõige rohkem – kuidas reageeriksid?
- 6. Jeesus ütleb täna sullegi: "Ära karda, usu ainult!" Mida tähendavad need sõnad sinu olukorras?**
 - Millesse oleks Jairus pidanud veel uskuma pärast tütre surma?
 - Mida Jairus oleks teinud, kui tal poleks olnud üldse usku Jeesusesse?
- 7. Jairuse naine pidi nägema oma lapse surma sel ajal, kui mees oli ära. Milline võis olla tema hingeline olukord siis, kui Jeesus ja Jairus tulid leinamajja?**
 - Jairuse kodus valitses juba matusemeeleolu. Mida tahtis Jeesus öelda matuselistele 39. salmi kaudu?
- 8. Loe hoolikalt, kuidas äratas Jeesus tüdruku ellu (41-43). Millised detailid tõmbavad antud kirjelduses eriliselt tähelepanu?**
- 9. Miks keelas Jeesus karmilt sellest imest teistele rääkimise, kuigi see oleks talle endale olnud hea reklaam?**
- 10. Mõelge sellele imele tüdruku seisukohalt – kuidas mõjus see temale ja tema tulevikule?**
 - Kuidas muutus vanemate elu pärast seda sündmust?
 - Mida võis Jairuse perekond teie arvates mõelda, kui nad hiljem kuulsid jutte Jeesuse enese surmast ja ülestõusmisest?

RÕÕMUSÕNUM: "Ära karda, usu ainult!" tähendab Jeesuse keelekasutuses: "Jäta see asi minu hoolde. Mina suudan selle korda ajada". Jeesus kartis ainult ühte asja, nimelt lahusolekut Isast. Seda kartis ta nii palju, et higistas Ketsemanis verd. Sel moel osutas Jeesus, et lahusolek Jumalast (ehk põrgu) on ainus asi, mida inimesel tasub karta. Kõige muu hirmuäratava võib ja tahab Issand muuta õnnistuseks nende elus, kes usuvad temasse.

7. OMA NAISELIKKUSE KAOTANUD NAINE (Mk 5: 25-34)

TAUSTAST: Moosese seaduse kohaselt oli naine verejooksu ajal kultuslikus mõttes roojane. Mitte keegi ei võinud puudutada ei teda ega isegi mitte eset, mida ta oli puudutanud. Menstruaaltsükli ajal polnud naistel templisse asja (3Ms 15).

- 1. Kui teksti naine oli umbes 30-40-aastane, oli ta oma tervise kaotanud suhteliselt noorelt. Milliseid tagajärgi oli haigusel tema elus, kui ta oli abielus? Aga kui ta polnud abielus?**
 - Millised tagajärjed on pideval verejooksul tervislikule seisundile?
 - Millist mõju avaldab selline haigus naise enesehinnangule?
- 2. Mida võis naine mõelda Jumalast, kui ta noorelt sellisesse haigusesse haigestus?**
 - Kuidas võis naise jumalasuhte muutuda pikkade haiguseaastate jooksul?
- 3. 26. salmis ilmneb, et naisel oli olnud varandust. Mõelge erinevaid variante, kust ta oli saanud raha ja milleks oli raha algselt mõeldud?**
- 4. Võime arvata, et tolleaegsete “günekoloogide” professionaalsus polnud kuigi kõrgel tasemel. Mispärast oli tervenemine naisele teie arvates nii tähtis, et ta nõustus üha uuesti arstide posimistega ja kasutas selleks isegi kogu oma raha (26)?**
 - Mida võis naine selleks hetkeks mõelda arstidest ja tervendajaist üldse (26)?
 - Milline erinevus oli Jeesuse ja ülejäänud tervendajate vahel?
- 5. Kuidas võis see arstides pettunud naine olla kindel, et ta paraneb kõigest Jeesuse kuube puudutades (28)?**
 - Kas sina oled sama kindel kui naine tekstis, et Jeesus võib kergelt lahendada sinu suurimagi probleemi?
- 6. Miks ei palunud naine Jeesuselt abi suuliselt nagu teised haiged?**
 - Miks valis naine just puudutamise oma tervenemisviisiks?
- 7. Kuidas võis Jeesus teada, et tema kuube puudutati?**
 - Miks ei lasknud Jeesus naisel koju minna temaga kõnelemata?
- 8. Mida võis naine mõelda Jeesuse küsimust kuulates (30)?**
 - Mida nägi naine Jeesuse silmades, kui too ümber pööras ja tema peale vaatas (32)?
- 9. Naine polnud kavatsenud Jeesusele sõnagi öelda ja ometi rääkis ta talle lõpuks kogu tõe (33). Milline oli see kogu tõde?**
 - Kas sina oled kunagi rääkinud Jeesusele “kogu tõe” endast ja oma probleemidest? Kui pole, siis miks?
- 10. 34. salmi võib tõlkida kahel moel: “Sinu usk on sind päästnud või tervendanud.” Miks tahtis Jeesus öelda naisele just seda?**
 - Miks kutsus Jeesus naist oma tütreks, kuigi oli temaga umbes ühealine?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus sai kord ise kultuslikult roojaseks, nii et ta tegi roojaseks need, kes teda puudutasid. See juhtus siis, kui tema veri voolas maha, kui teda piitsutati ja kui ta risti löödi. Selle hinna pidi Lunastaja maksma naise päästmiseks – ja sinu päästmiseks!

8. PEA VAAGNAL (Mk 6: 16-29)

TAUSTAST: Herodes ei olnud tegelikult kuningas, vaid nelivürst – ta valitses roomlaste loal neljandikku Palestiinast. Ajaloolane Josephus teab rääkida Herodesese abielust peaaegu samu asju kui Piibelgi. Tema järgi oli Heroodiase tütre nimi Saloome. Kui Johannes kinni võeti, oli ta umbes 30-aastane.

- 1. Mõttele erinevate põhjuste üle, miks Herodes oli võtnud oma vennalt naise (17-18)?**
 - Missugusel võimalikul põhjusel oli Heroodias tahtnud vahetada meest?
- 2. Miks sekkus Johannes Herodesese abiellu, ehkki ta kindlasti teadis, et see on ohtlik?**
 - Kuidas sa suhtusid inimesse, kes tuleks sind noomima mõne su eraelu patu pärast?
 - Miks Heroodias vihkas Johannest rohkem kui tema abikaasa (19-20)?
- 3. Mis te arvate, mida Johannes mõtles, kui ta istus aheldatuna vangikongis? (Kas sa arvad, et Johannes mingil hetkel kahetses, et ta oli noominud Heroodest?)**
- 4. Miks Herodes kartis Johannest, ehkki Johannes oli vaid vang (20)?**
 - Miks Johannes ei kartnud Heroodest, ehkki ta oli tema vang?
 - Mis Johannese kõnedes võis Heroodest huvitada?
- 5. Heroodiase tütar Saloome oli sel ajal murdealine. Mõelge, missugune oli siiani olnud tüdruku elu?**
 - Mis mulje jääb ema ja tütre vahelisest suhtest selle jutustuse valguses (21-28)?
 - Miks ei soovinud tüdruk kingituseks hobust, paati, uut pidulikku kleiti vms, mida murdealised tüdrukud tavaliselt saada tahavad?
- 6. Miks tahtsid Heroodias ja tema tütar endale Johannese pead, miks ei piisanud lihtsalt hukkamisest? Miks nad tahtsid seda just vaagnal, mitte näiteks kastis või kotis?**
 - Mitu mees- ja naishukkajat võib sellest tekstist leida?
 - Mis te arvate, kuidas see sündmus mõjutas tüdruku tulevikku?
- 7. Mida näitab Herodesese kohta 26. salm?**
 - Miks mõjutas Johannese hukkamine Heroodest sügavamalt kui arvukad muud veretööd, mida ta oli teinud (16)?
- 8. Mida võis Johannes mõelda oma elu viimastel hetkedel?**
 - Miks pidi Jeesuse teevalmistaja elu niimoodi lõppema?
- 9. Mida võisid Johannese jüngrid mõelda oma õpetaja saatusest (29)?**
 - Kas sinu arvates lõppes Johannese elu liiga vara? Põhjenda oma vastust!
 - Võrdle Johannese elu Herodesese ja Heroodiase eluga?
 - Mida on Johannese ja Jeesuse elus ning surmas ühist, mida erinevat?
- 10. Mis on sinu arvates selle jutustuse tähtsaim õpetus sulle endale ja meie kaasajale?**

9. 25000 LEIBA JA 10000 KALA (Mk 6: 30-44)

TAUSTAST: Rühmajuhth võiks näidata kaardilt toitmisime toimumiskoha Betsaida vastaskaldal (45) ja arvutada, mitu kilomeetrit on sealt Galilea tähtsamate linnadeni. Pange tähele, et Jeesusel oli kavas selle reisi ajal koos jüngritega puhata (31-32).

- 1. Milliseks muutub inimene tavaliselt, kui tal pole aega isegi süüa (31)?**
 - Mida võisid jüngrid mõelda, nähes rahvast juba kaldal Jeesust ootamas (32-33)?
 - Miks Jeesus ei ärritunud rahvahulki nähes, kuigi ta kaotas oma vaba päeva (34)?
- 2. Kui Jeesus oli oma kõne lõpetanud, oli juba hiline õhtupoolik. Millised võisid olla jüngrite meeleolud päeva sellisel ajal?**
 - Arvutage, kui kaua oleks kodutee aega võtnud jalgsi Betsaida vastaskaldalt Galilea tähtsamate linnadeni? Pange tähele, et rahva seas oli ka vanureid ja lapsi.
- 3. Viis leiba ja kaks kala olid ühe mehe üks toidukord. Kui palju selline lõunasöök maksaks meie rahas?**
 - Kui mitu küla oleks tulnud läbi kammida, enne kui oleks kokku saadud viie tuhande inimese toidukord: 25000 leiba ja 10000 kala?
- 4. Kui palju maksaks viie tuhande mehe vastav lõunasöök meie rahas?**
 - 200 teenarit oli sel ajal 2/3 mehe aastapalgast. Miks mainisid jüngrid Jeesusele just seda summat (37)?
- 5. Miks ütles Jeesus oma jüngritele: “Andke teie neile süüa!” (37)?**
 - Mida oleksid jüngrid pidanud Jeesuse käsu peale vastama?
- 6. Millest said jüngrid julgust hakata tegutsema nii, nagu Jeesus käskis (39)?**
 - Kui inimesed rohule maha istusid, kas nad uskusid, et saavad toitu; ja kui uskusid, siis kust pidi see nende arvates tulema (40)?
- 7. Miks Jeesus muutis kaasasolnud leivad 5000 kordseks ega muutnud näiteks 5000 kivi leivaks (41-42)?**
 - Milline vahe oli Jeesuse ja nõidade “imedel”?
- 8. Leidke erinevaid põhjusi, miks pole meie aja kristlased eriti huvitatud selle maailma näljaste toitmisest? (Millest on meie aja kristlased huvitatud?)**
 - Kus on need näljased, keda Jeesus tahaks lasta sinul toita tänasel päeval?
- 9. Kas sina usud, et Jeesus võib suurendada 5000 kordseks need (vähesedki) annid, mida sina talle annad?**
 - Milline vahe on usul ja realismil?

RÕÕMUSÕNUM: Teinud selle ime, ütles Jeesus: “Mina olen taevast alla tulnud elav leib. Kui keegi sööb seda leiba, siis ta elab igavesti; ja leib, mille mina annan, on minu liha.” (Jh 6:51). Jeesus ise sai oma ristisurma kaudu meile armulaualeivaks ja igavese elu leivaks.

10. EFFATA – AVANE! (Mk 7: 31-37)

TAUSTAST: Meie teksti mees oli ilmselt olnud kuulmispuudega oma varasest lapsepõlvest peale, sest ta ei suutnud korralikult rääkida. Järelikult ei olnud mees kunagi suutnud teistega suhelda. (Tollel ajal ei olnud veel olemas ühtset viipekeelt.) Jesaja oli 700 aastat varem ennustanud (Js 35: 5-6), et Messias paneb kurdid kuulma ja keeletud rääkima (37).

- 1. Mõttele, missuguseid erinevaid hääli sa kuuled päeva jooksul. Mis oleks sinu meelest kõige raskem, kui sa ei kuuleks midagi?**
- 2. Kujutle, missugune oli olnud kuulmispuudega mehe lapsepõlv. (Millised vahendid olid vanematel oma lapse kasvatamiseks, tema ohtude eest hoidmiseks, töötama õpetamiseks jms? Missugused olid kurdi lapse suhted eakaaslastega? Missugune pilt oli tal endast?)**
- 3. Missugune oli täiskasvanuks saanud kuulmispuudega mehe argipäev, võrreldes eakaaslaste argipäevaga?**
 - Kindlasti oli meie teksti kurt käinud varem mõnel korral sünagoogis ja templis. Mis te arvate, kui palju ta sai aru nähtamatust Jumalast?
- 4. Mis motiivil töid inimesed kurdi Jeesuse juurde – esitage erinevaid võimalusi (32)?**
 - Kui sa oleksid olnud tooja asemel, siis kuidas sa oleksid kurdile seletanud, kuhu te lähete ja miks?
 - Miks oli kurdi meelest eriti raske sattuda rahvahulga keskele?
- 5. Miks ei tervendanud Jeesus kurti sellel moel, nagu toojad palusid (32b ja 34)?**
 - Miks ei hakanud mees vastu ja läks tundmatu rabiga kaasa (33)?
- 6. Mida mõistis kurt Jeesuse neljaosalisest žestide keelest salmides 33 ja 34? (Mida tahtis Jeesus öelda mehele, kes ei saanud kõneldavast keelest aru, sellega, et ta vaatas enne tervendamist taevasse? Aga õhkamisega?)**
- 7. Miks on Markus jätnud oma teksti Jeesuse tervendava sõna ka algkeeles ehk aramea keeles (34)?**
 - Jeesus seisab sellel hetkel sinugi ees ja ütleb: “Effata! Avane!” Mida ta sellega silmas peab – mõtle sellele, kuidas sina suhtled teistega? (Võid vastata vaikselt oma mõtetes.)
- 8. Tavaliselt kulub lapsel kolm aastat, enne kui ta omandab oma keele keskse sõnavara. Kuidas on võimalik, et see mees “omandas” selle kõik ühe hetkega?**
- 9. Iga ime, mille Jeesus tegi, räägib meile midagi taevast. Mida võime õppida taeva kohta selle sündmuse alusel?**
- 10. Miks inimesed ei hoolinud sellest, et Jeesus palus neil imest vaikida (36)?**
 - Missugune on sinu hinnangul meie aja kristliku kiriku eelis, kui seal toimunud imesid reklaamitakse massikommunikatsiooni vahendites?
 - Missuguseid “uudiseid” oleks Jeesus meelsamini kuulnud inimesi rääkivat oma tuttavatele?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesuse ja tema Isa vaheline sügav suhtlemine katkes, kui Jeesus rippus ristil. See oli hind, mille Jeesus pidi maksma selle eest, et meie patused saaksime suhelda Jumalaga.

11. PIME VASTU ENDA TAHTMIST (Mk 8: 22-26)

TAUSTAST: Mees oli lapsena näinud; me teame seda sellepärast, et Jeesus tervendas vaid ühe pimedana sündinud inimese (Jh 9: 32). Meie tekstis on kirjeldatud ainukest korda, mil Jeesus tervendas mõne haige etapiti. Jeesus oli just hakanud jüngritega vestlema vaimulikust pimedusest (18). Ta oli ka korra kurtnud selle ime toimumiskoha, Betsaida uskmatuse üle (Mt 11: 21).

1. Miks ei palunud pime ise Jeesuselt midagi?

- Kujutlege, missugune oli olnud pimedate elu siiani!
- Mis oli muutnud selle mehe nii passiivseks; mõelge erinevate põhjuste üle?

2. Mida tahtsid toojad, et Jeesus pimedale teeks (22)?

- Kuidas vastas Jeesus sõprade palvele?
- Kummaga sarnaned sina rohkem: viijate või viidavaga?

3. Miks Jeesus ei tahtnud meest tervendada Betsaida külas, vaid viis ta sealt välja?

- Kujutle, et keegi võhivõõras inimene haaraks sul käest kinni olukorras, kus sa ei saa teda näha. Kuidas sa reageeriksid? (Mida näitab mehest see, et ta ei hakanud Jeesusele vastu, kui Jeesus talutas teda külast välja?)

4. Missugused neli asja tegi Jeesus pimedale?

- Miks läks tervendamiseks vaja nii palju etappe? (Mida tähendasid pimedale endale vestlus Jeesusega ja etapiti tervenemine?)

5. Jeesus viis pimedat külast välja just seetõttu, et inimeste hulgast välja pääseda. Kas sa arvad, et seal oli siiski veel inimesi või pime mees üksnes arvas neid nägevat (24)?

- Kujuta endale ette seda olukorda, kui Jeesus hoidis oma käsi mehe pea peal ja küsis, kas mees näeb midagi. Missugune oleks olnud õige vastus sellele küsimusele?
- Miks Jeesus ei korranud enam oma küsimust järgmisel tervendamise etapil (25)?

6. Miks Jeesus ei tahtnud, et mees läheks tagasi Betsaidasse, kus tema sõbrad ilmselt teda ootasid? (Mis oleks külas võinud juhtuda, kui tervenenu mees oleks sinna läinud?)

- Mis tervenenes mehe elus lisaks silmadele?
- Mis oli Jeesuse lõplik eesmärk mehe suhtes?

7. Käesolev tekst küsib meilt ka seda, kas me näeme Jeesust “oma südamesilmadega” (18). Jeesus seisab täna sinu ees ja küsib: “Kas sa näed midagi?” Mida sa talle vastad?

- Missugustel erinevatel viisidel on Jeesus püüdnud avada “sinu südame silmi”, et sa teda näeksid?

8. Mida õpetab see ime meile taevast?

RÕÕMUSÕNUM: Pimedate silmade avanemine oli märk sellest, et Issand ise oli tulnud kohale ja inimesed võisid näha teda palgest palgesse (Js 35: 4-5). Jeesus oli ometi nii varjatud, et paljud ei näinudki temas Jumalat. Jüngritelgi oli raske näha, kes Jeesus tegelikult on (18). See jutustus kinnitab, et Jeesus ei jäta oma tööd meis pooleli, enne kui me näeme teda sellisena, nagu ta on tegelikult (1Jh 3:2).

12. PÄÄSTETUD JA KAOTATUD ELU (Mk 8: 34-38)

TAUSTAST: Jeesus võttis siin esimest korda kõne alla risti. Kindlasti vapustasid tema sõnad tema järgijaid sügavalt. Nimelt oli ristilöömine tol ajal suurim kannatus ja häbi, mis inimest üldse võis tabada. Teotamise juurde kuulus ka see, et surmamõistetud kandsid ise oma risti hukkamispaika ja samal ajal hüüdsid inimesed neile järele pilkehüüdeid. (Pange tähele, et sõnad “*elu*” ja “*hing*” on kreeka keeles sama sõna.)

1. Salmid 34-38

- Missugust elu peetakse meie ajal elamisväärseks, missugust mitte? (Või siis, mida tähendab elu päästmine ja selle kaotamine meie kaasaegsete arvates?)
- Kellele pidas Jeesus selle kõne?
- Mida võisid inimesed mõelda Jeesuse järgimisest enne, kui nad kuulsid seda kõnet? Aga pärast seda?
- Missugune inimene nõustub hakkama nendel tingimustel Jeesuse järgijaks?
- Kui Jeesus tahtis saada endale rohkem järgijaid, siis miks pidas ta niisuguse kõne?

2. Salm 34 – oma mina salgamine

- Mida tähendas jüngrite olukorras oma mina salgamine?
- Mida tähendab meie olukorras oma mina salgamine ja Jeesuse järgimine?
- (Järgmine küsimus on vaid budistlikus kontekstis esitamiseks: Mis on budismi ja ristiusu erinevus, kui räägitakse oma mina salgamisest?)

3. Salm 34 – risti võtmine

- Mis sa arvad: kas Jeesus peab “risti kandmise” all silmas mistahes kannatust või ainult seda kannatust, mis saab kristlasele osaks tema usu tõttu.
- Missugune oleks sinu elu ilma ristita?
- Miks ei lase Jeesus ühelgi oma järgijal pääseda elust ristita?
- Kuidas muutub risti kandja olukord, kui ta võtab igal hommikul oma risti Jumala käest, mitte saatana, teiste inimest ega juhuse käest?

4. Salm 35 – elu päästmine ja kaotamine

- Mil moel üritavad inimesed vabaneda oma ristist?
- Miks ei saa õnnelikuks inimene, kes seab õnnelikuks saamise endale eesmärgiks?
- Kust saab Jeesuse järgija jõu oma risti kandmiseks?

5. Salmid 36-37 – hinge kaotamine, hinge lunaraha

- Missuguste asjade tõttu võib inimene oma hinge kaotada?
- Missuguse rahaga ostis Jeesus tagasi kadunud hinged?

6. Salm 38 – Jeesuse ja tema sõnade häbenemine

- Missugustest Piibli õpetustest on sul kõige raskem rääkida mitteusklike sõprade kuuldes?
- Miks häbeneb Jeesus sellist kristlast, kes ei ole julgenud võidelda Jumala Sõna eest patuse ja abielurikkuja sugupõlve keskel?
- Mis juhtub inimesega, keda Jeesus häbeneb?

7. Rõõmusõnumiküsimused

- Mida tähendab risti kandvale kristlasele see, et Jeesus on käinud oma risti kandes sama tee enne teda?
- Jeesus kaotas veidi aega pärast seda oma hinge ehk elu. Miks?

13. AINULT POOLELDI USKLIK (Mk 9: 14-29)

TAUSTAST: Inimest, kelle südames elab rüve vaim, kutsutakse kurjast vaimust vaevatuks. See on midagi muud kui vaimuhaigus, epilepsia jne. Jeesusesse uskuva inimese südames ei saa olla rüvedat vaimu, sest seal elab juba Püha Vaim. Luuka järgi oli kurjast vaimust vaevatud poiss oma vanemate ainus laps (Lk 9: 38).

- 1. Kujutlege, milline oli olnud isa elu pärast seda, kui tema poeg sattus rüveda vaimu võimu alla (17-18, 20-22). (Vanemate omavahelised suhted, suhe naabritega, suhe Jumalaga, tulevikuga, tervendamiskatsed jne.)**
 - Milline oli olnud poisi elu, võrreldes tema eakaaslastega?
- 2. Mis oli salmides 14-18 kirjeldatud olukorras isale kõige raskem? Aga pojale?**
- 3. Keda mõtles Jeesus uskmatu sugupõlve all, mida tal oli raske taluda (19)?**
 - Miks elas Jeesus inimeste uskmatus nii raskelt läbi just selles olukorras?
- 4. Miks mahutab isa ka ennast oma abivalvesse: “Tunne meile kaasa ja aita meid!” (22)?**
- 5. 23. salmis näib Jeesus nõudvat isalt vankumatut usku. Miks?**
 - Mis tunne sul oleks, kui keegi nõuaks sinult täiuslikku usku siis, kui sul on niigi halb olla?
- 6. Mida uskus isa Jeesusest, milles ta taas kahtles, hüüdes 24. salmi sõnu?**
 - Mida sina usud ja milles kahtled, hüüdes Jeesust appi oma lähedaste probleeme lahendama?
- 7. Kas isa hüüe on sinu arvates päästva usu märk või mitte, põhjenda oma seisukohta.**
 - Millal tuli isa sinu arvates usule – vestelge erinevate võimaluste üle.
- 8. Miks aitas Jeesus seda perekonda, kuigi ei isal ega pojalt olnud vankumatut usku?**
 - Kelle usu põhjal see ime sündis?
 - Mil määral läheb usku vaja selleks, et Jeesus võiks aidata su armsaid nende probleemides?
- 9. Isa võis oma poega surnuks pidada, kui too liikumatult maas lamas (26)? Miks pidi ta kogema sedagi õuduse hetke, enne kui sai näha Jeesuse abi? (Mis oleks isal jäänud õppimata, kui abi oleks tulnud kohe, kui ta seda palus?)**
 - Miks laseb Jeesus meilgi olla vahel meeletute äärel, enne kui sekkub asjade kulgu? (Mis oleks sinul jäänud õppimata, kui abi oleks tulnud kohe, kui seda palusid?)
- 10. “Jeesus võttis poisi käest kinni ja poiss tõusis püsti” (27). Pane sõna ‘poiss’ asemele selle inimese nimi, kelle pärast muretsed praegu kõige rohkem. Mida tähendab see lause nii loetuna sulle?**

RÕÕMUSÕNUM: Kui Jeesus oli kurjade inimeste ja saatana piinata, uskus ta ka siis kahtluseta Taevase Isa väesse ja armastusse. Tema usu põhjal saame meiegi oma kahtlustele vaatamata Jumalalt abi endale ja oma lähedastele.

14. EKSITAJA SAATUS (Mk 9: 42-50)

TAUSTAST: Kreeka tegusõnal *skandalidzo* salmis 42 on järgmisi tähendusi: solvama, langemisse saatma, patule meelitama. Jeesuse sõnad on väga aktuaalsed. Nimelt räägivad ajalehed sedasama pedofiilidest ja lapspornograafia tootjatest, kes hävitavad arvutute laste elu meie ajal. Aga Jeesus räägib selles tekstis lisaks sellele ka meist igäühe salajastest kiusatustest, mis need siis ka oleksid.

1. Salmis 42 esinevat karistust ei tunne ühegi maa seaduseraamatud. Mis osas on Jeesuse poolt mainitud surmanuhtlus karmim kui tavalisemad hukkamisviisid? (Miks lapse eksitajad ei vääri Jeesuse meelest isegi korralikke matuseid?)
2. Tooge näiteid sellest, missugustele pattudele võivad inimese käed teda ahvatleda (43)!
 - Missugustele pattudele võivad jalad inimest eksitada (45)? Aga silmad (47)?
 - Kas sa tunnistad kiusatuse kiusatuseks kohe, kui see sind tabab?
3. Kumba kardad sina rohkem: kas seda, et kaotad oma käe, jala või silma siin maa peal, või seda, et satud pärast surma põrgusse?
 - Kumba eelpool toodud võimalustest kardad rohkem oma laste või lähedaste suhtes?
4. Mida ütleksid kuulajad, kui keegi hakkaks meie ajal jutlustama samal moel, nagu Jeesus siin teeb?
5. Mida pidas Jeesus silmas, kui ta andis nii hirmsaid nõuandeid (43-47)?
 - Mida sa võiksid mõelda Jeesuse sõnadest, kui kedagi sinu lähedastest oleks eksitanud kuri inimene?
6. Milliseid nõuandeid annad inimesele, kes võitleb “võitmatute” pattudega seksuaalelu valdkonnas?
7. Missugused oleksid tagajärjed, kui kirikus ei jutlustataks kunagi kiusatustest, patu kohutavusest ja põrgust sel moel, kui Jeesus jutlustas? (Kuidas muutuks jumalapilt? Aga inimeste käitumine? Aga suhtumine Jeesuse risti?)
8. Missugune on meie aja pornograafia tootjate ja tarbijate suurim eksitus?
 - Kuidas me peaksime võitlema pornograafia vastu eraelus ja avalikus elus?
9. Mida me peame tegema, kui märkame, et ei ole suutnud järgida neid Jeesuse käske?

RÕÕMUSÕNUM: Sa saad nüüd kindlasti aru, miks tuli läbistada naeltega Jeesuse käed ja jalad ning miks ta pidi surema seesmises ja välises pimeduses ...

15. JEESUS JA LAPSED (Mk 10: 13-16)

TAUSTAST: Jeesuse ajal toimus poiste ümberlõikamine ehk Jumala rahva liikmeks võtmine juba 8 päeva pärast lapse sünni. Muidu ei olnud lapse positsioon ühiskonnas eriti kõrge. Siin kasutatud kreeka sõna *pais* tähendab igas vanuses lapsi, ka imikuid.

- 1. Kui sa vaatad oma lapsi või oma tuttavate lapsi, kas sinu meelest on kerge või raske uskuda, et selliste päralt on Jumala riik? Miks on, miks mitte?**
- 2. Mõttele erinevate põhjuste üle, miks meie tekstis emad tõid oma lapsed Jeesuse juurde – isegi imikud, kes ei mõistnud tema õpetusest veel midagi?**
 - Mis põhjusel võiksid sina tahta tuua oma lapsed Jeesuse juurde?
 - Miks ei olnud paljud emad tookord ega ole nüüdki huvitatud sellest, et tuua oma lapsed Jeesuse juurde?
- 3. Miks jüngrid ei rõõmustanud selle üle, et lapsi toodi Jeesuse juurde?**
 - Kuskil mujal ei ole Jeesuse kohta öeldud, et ta oleks “pahaseks saanud”. Mis pahandas teda selles olukorras eriti?
- 4. Meie olukorras tähendab laste toomine Jeesuse juurde nende toomist Piibli sõna juurde. Miks ei hoolitse kristlastestki vanemad mitte alati selle eest, et nende lapsed kuuleksid Jumala Sõna kodus ja pühapäevakoolis, laagrites jm?**
 - Mõttele konkreetsetele võimalustele, kuidas sina peaksid viima oma lapsed, lapselapsed või ristilapsed Jeesuse ehk armuvahendite juurde!
- 5. Miks saab laps Jumala riiki enne kui täiskasvanu?**
- 6. Mil viisil võtavad lapsed vastu kingituse? Aga täiskasvanud?**
 - Kuidas võtab laps vastu Jumala suurima kingituse: Jeesuse sõpruse ja pattude andeksandmise? Aga täiskasvanu?
 - Missugust valgust heidab see Piibli kirjakoht ristimise toimetamise hetkele (täiskasvanute ristimine, laste ristimine)?
- 7. Kujutlege, missugune on see riik, mis kuulub ainult lastele? (Näiteks seal saadud hoolitsus, kohustused, mida tuleb täita jne.)**
 - Mida õpetab see tekst meile Jumala riigist?
- 8. Jeesus ütles kord: “Kui teie õigus ei ole märksa suurem kui kirjatundjate ja variseride oma, siis te ei saa taevariiki!”(Mt 5: 20). Nüüd ütleb ta siiski, et lapsedki saavad sinna sisse. Kuidas seletada sellist vastuolu?**
- 9. Lastest, keda Jeesus õnnistas, said paarikümne aasta pärast täiskasvanud. Mõned neist kasvasid headeks inimesteks, mõned halbadeks, ühed olid õnnelikud, teised õnnetud. Kas sa arvad, et Jeesuse õnnistusel oli neile mingi püsiv tähendus? Kui oli, siis mis see oli?**
 - Mis tähendus oli sellel õnnistamisel emadele siis, kui eluraskused tabasid nende lapsi?

RÕÕMUSÕNUM: Võib-olla mõtlesid meie teksti emad hiljem nii: “Jeesus ei unusta kunagi minu last, kellele ta kord palus Issanda õnnistust.” Sinagi võid uskuda samal moel oma laste suhtes.

16. VARANDUS MAA PEAL (Mk 10: 17-27)

TAUSTAST: Matteus kutsub teksti meest noormeheks (19:22) ja Luukas ütleb tema kohta, et ta oli kõrgel ühiskondlikul positsioonil (18:18). See noor poliitik oli elus tõesti hästi läbi löönud. Pange tähele, et Iisraelis meie ajaarvamise alguses mehed tavaliselt ei jooksnud ega laskunud põlvili.

- 1. Mis sundis seda edukat poliitikut käituma nii ebatavaliselt, nagu seda kirjeldab 17. salm?**
 - Mille põhjal uskus mees, et Jeesus teab vastust küsimusele, kuigi ta ilmselt ei pidanud Jeesust Jumalaks (17b-18)?
- 2. Miks polnud mees oma päästmises kindel, kuigi ta oli kogu oma elu Jumala käske pidanud?**
 - Miks pole ka meil alati kindlust selles, mis meiega pärast surma toimub?
- 3. Paljud poliitikud satuvad suurtesse kiusatustesse raha ja naiste pärast. Mis võiks olla selle põhjus, et see mees oli võitnud kõik kiusatused kordagi neisse langemata (19-20)?**
 - Pange tähele, et Jeesuse õpetuse kohaselt tuleb käske täita ka mõtete ja sõnadega, mitte ainult tegudega. Kas mees oli teie arvates teinud nii (19-20)?
 - Kas sina võiksid Jeesusele samamoodi vastata, nagu vastas noor poliitik?
- 4. Mehel puudus veel üks asi. Pakkuge erinevaid variante, mis see oli (21)!**
- 5. Milliseid asju inimesed tavaliselt peavad oma aardeiks (21)?**
 - Teksti mehel oli kaks aaret maa peal. Mis need olid?
 - Kuidas saab koguda aaret taevasse?
 - Võrdle taevast ja maapealset aaret omavahel? Missugused on nendevahelised erinevused?
- 6. Ilmselt pidi mees elatama oma peret ja eakaid vanemaid. Mis oleks nendega juhtunud, kui ta oleks täitnud Jeesuse käsku 21. salmis?**
 - Kas usuksid sarnases olukorras, et Jumal kannab ühel või teisel viisil hoolt sinu naise, laste ja vanemate eest?
 - Kas sina võiksid kogu oma omandist ja pangaarvest loobuda, kui see oleks Jeesuse järgimise tingimus?
- 7. Mis oleks juhtunud, kui Jeesus oleks mehe kutsunud oma jüngrite hulka ilma ühegi tingimusega?**
 - 21. salmi kohaselt vaatas Jeesus noort poliitikut ja tundis tema vastu armastust. Miks ütles ta siis nii karmid sõnad, et too minema läks?
- 8. Millised alternatiivid jäid mehele, kui ta märkas, et ei suuda oma aardest loobuda?**
 - Kuidas oleks Jeesus võinud reageerida, kui mees oleks tunnistanud, et armastab raha rohkem kui Jumalat, ja palunud andeks?
- 9. Võrdle omavahel seda vastust, mille Jeesus andis rikkale noormehele, selle vastusega, mille ta andis Peetrusele (27).**
 - Vestelge teemal: Kas Jumal saab päästa maise aardega aheldatud inimest või mitte?

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus loobus maa peale tulles taevasest aardest. Ristil tabas teda oma aarete ja ebajumalatega seotud inimese karistus. Kas tead, miks?

17. VÕITLUS MINISTRIPORTFELLIDE PÄRAST (Mk 10: 32-45)

TAUSTAST: Jaakobus ja Johannes olid Sebedeuse, üsna varaka Galilea kaluri pojad. Nad kuulusid jüngrite “siseringi” koos Peetrusega. Kord nimetas Jeesus Jaakobust ja Johannest “kõuepoegadeks”. Nüüd on Jeesus teel Jeruusalemma kannatama ja surema. Ta on varem kahel korral ennustanud oma lähenevat surma.

- 1. Mis eesmärgil oli Jeesus Jaakobuse ja Johannese arvates minemas Jeruusalemma?**
 - Mis põhjusel ei võtnud vennad tõsiselt Jeesuse ennustust salmides 32-35?
- 2. Jaakobus ja Johannes uskusid küll Jeesusesse juba sellel ajal, kuid nad ei uskunud tema kannatusse ja surma. Mida ootab Jeesuselt, ristiusult selline inimene, kes ei näe kasutust tema ristile?**
- 3. Mida võisid Sebedeuse pojad tahta teha, kui nad oleksid pääsenud “ministritoolile” Jeesuse riigis?**
 - Miks on võimuiha meie maailmas nii üldine?
 - Mõttele, kuidas oled kasutanud sulle usaldatud võimu näiteks oma perekonnas ja töökohal?
- 4. Karikas tähendab Piibli keelekasutuses sageli kannatamist. Mida oleksid vennad vastanud, kui Jeesus oleks pakkunud neile kohta mõlemal pool oma risti (38-39)?**
 - Kas sa oled valmis enda suhtes vastu võtma võimuse sisalduva kannatamise?
- 5. Mis oli Jaakobuse ja Johannese patt: a) suhtes Jeesusega ja b) suhtes ligimestega?**
- 6. Miks said kümme jüngrit selles olukorras Sebedeuse poegade peale pahaseks (41)?**
 - Mida õpetab meie tekst meile usklike vaheliste tülide ja nende põhjuste kohta?
- 7. Mis on Jeesuse poolt antud juhi ideaalis revolutsioonilist (42-45)?**
 - Kuivõrd teostub selle teksti juhiideaal sinu arvates meie aja kristlaste seas?
 - Kuivõrd oled sina järginud Jeesuse õpetust salmides 43-44? (Võid vastata ka vaikselt oma mõtetes.)
- 8. Mis on suurim erinevus Jeesuse ja Sebedeuse poegade vahel?**
 - Kus ja millal tegi Jeesus ise teenija ja orja tööd (45)? (Vastus on väljaspool seda teksti.)
- 9. Ütlus “anda lunaks” tähendas orja vabaks ostmist. Loe 45. salmi veelkord, kohandades selle oma eluga – millest ostis Jeesus sind vabaks ja mis hinnaga?**

RÕÕMUSÕNUM: Jeesus soovib sinult tänagi eelkõige seda, et sa nõustuksid, et ta sind teeniks, ja võtaksid temalt vastu pattude andeksandmise – sellegi patu andeksandmise, et sa oled valesti kasutanud sulle antud võimu.

18. PIMEDA KERJUSE USUTUNNISTUS (Mk 10: 46-52)

TAUSTAST: Jeesus käis Jeerikos teadaolevalt ainult ühe korra. See juhtus siis, kui ta oli oma viimasel teekonnal Jeruusalemma. Jeesus oli otseselt põlvnemiselt Taaveti poeg. Jumal oli sellele kuningale töötanud, et tema poeg istub igavesti Iisraeli troonil (2 Sm 7:12-16). Maad valitsevad roomlased ei sallinud jutte Iisraeli endistest ja veel enam selleaegsetest kuningatest.

- 1. Mis oleks sinu arvates kõige halvem, kui peaksid end kerjamisega elatama?**
- 2. Mida kõike võib inimene õppida aastaid tee ääres istudes (46b)?**
 - Mida võis Bartimeus teie arvates mõelda Jeesusest nende kolme aasta jooksul, kui too käis kõikjal mujal kui Jeerikos?
- 3. Miks polnud Bartimeus pürginud tervendatavaks näiteks Jeruusalemma (30 km kaugusele), kus Jeesus käis mitmeid kordi?**
 - Kas teie arvates võis Bartimeusel olla kogu aeg valmis plaan, juhul kui Jeesus peaks Jeerikosse tulema?
 - Millise pildi saad selle mehe intelligentsuse tasemest?
- 4. Mille põhjal Bartimeus otsustas, et Jeesus oli kuningas Taaveti poeg (47)?**
 - Miks Bartimeus ei kartnud roomlasi, kui ta karjus täiest kõrist Taaveti poja nime?
 - Kuidas muutus Bartimeuse hüüd, kui teda püüti vaigistada (47-48)?
 - Kuidas reageeris Jeesus Taaveti poja tiitlile?
- 5. Leia erinevaid põhjusi, miks inimesed tahtsid Bartimeuse appikarjet vaigistada?**
 - Mida ümbritsevad inimesed oleksid pidanud tegema, selle asemel et keelata Bartimeusel karjuda?
 - Meenuta mõnd juhtumit, kui tundus, et sinu häda- või appihüüdu ei tahetud kuulda – mispärast sinu arvates nii juhtus?
- 6. Mida võis Bartimeus mõelda, kuuldes et Jeesus teda kutsub (49-50)?**
 - Ilmselt oli Bartimeus kuni selle hetkeni kandnud hoolt oma kuue eest, mis oli talle öösiti nii tekiks kui küljaluseks. Miks heitis ta selle ühtäkki eemale (50)?
- 7. Miks küsis Jeesus Bartimeuselt iseenesestmõistetavat asja (51)?**
 - Jeesus küsib ka sinult täna: “Mida sa tahad, et ma sulle teeksin?” Mida sa talle vastad?
- 8. Mismoodi tervendas Jeesus Bartimeuse silmad (52)?**
 - Algkeele verbi 52. salmis võib tõlkida kahte moodi: “Mine, sinu usk on su tervendanud või päästnud!” Miks tahtis Jeesus öelda Bartimeusele kõigi kuuldes just need sõnad?
- 9. Bartimeus läks Jeesusega Jeruusalemma kaasa (52b). Miks ta seda tegi?**
 - Järgmisel päeval hüüdis kogu rahvas Jeesust Jeruusalemma väravail Taaveti pojaks (11: 9-10). Miks ei kartnud inimesed selles olukorras roomlasi?
 - Kõigest nädal hiljem sai Bartimeus oma vasttervendatud silmadega näha, kuidas tema heategija ristile löödi. Mida võis Jeesuse ristisurm talle teie arvates tähendada?

19. NEETUD VIIGIPUU (Mk 11: 12-14 ja 20-25)

TAUSTAST: Piibli järgi saab Jumala viha osaks neile, kes ei ole täitnud tema Seadust (5Ms 28: 15). Mõned Vana Testamendi prohvetid esitasid Jumala viha justkui näidendi või sümboolse toimingu vormis. Viigipuu needmine meie tekstis on just selline toiming.

Salmid 12-14

1. Mis toimub, kui mõni inimene neab teise inimese?

- Kui sind on kord neetud, siis räägi, kuidas see tundus?

2. Kuidas võis Jeesus oodata viigipuult vilju siis, kui ei olnud veel viljakandmise aeg?

- Mida ja keda tähendas Jeesuse sümboolne toiming selles olukorras? (Mida sa arvad tõlgendusest, et Jeesus needis siin oma rahva Iisraeli?)

3. Missugust vilja oli Jeesus oodanud oma rahvalt?

- Missuguseid vilju ootab Jeesus sinu elust?
- Missuguseid vilju ootab Jeesus meie kirikult või üldiselt kristlikult kirikult?

4. Mida võime siit õppida armuajast – kui kaua see kestab?

- Millal saabub teie arvates päev, mil lõpeb Jeesuse kannatlikkus Euroopa ja Ameerika kirikute suhtes?

Salmid 20-21

5. Missugune on neetud inimelu?

- Kuidas meenutavad neetud viigipuu ja Jeesuse rist teineteist?

Salmid 22- 24

6. Kui sa oled kord palunud niisuguse usupalve, siis kas sa said, mida palusid?

- Kuidas erinevad teineteisest usupalve ja “tavaline palve”?

7. Miks me ei käsi just sageli liikuda mägedel paigast?

- Kui sinu elus on kord liikunud paigast mõni “mägi”, siis räägi, kuidas see toimus?
- Mida mõtlete nendest juhtumitest, kui mõni kristlane kamandas, et mägi liiguks, aga seda ei toimunudki?

Salm 25

8. Mis on sinu arvates andeksandmise juures kõige raskem?

- Mida me peame tegema, kui me ei suuda anda teisele inimesele andeks?
- Mida näitab inimese usust see, kui ta isegi ei taha teisele andeks anda?

9. Kuidas kuuluvad kokku viigipuu needmine ja salmid 22-25? (Mis on nende salvide järgi vili, mida Jeesus meilt ootab?)

- Kuidas sai Jeesus ise anda andeks selle, et ta teadis, et võimukandjad kavandasid kogu aeg tema hukkamist?

Kokkuvõtvad küsimused:

10. Miks Jeesus needis viigipuu just oma elu viimasel nädalal?

- Mis sa arvad sellest tõlgendusest, et viigipuud needes asetis Jeesus ise selle kohale ja sai ise neetud?

RÕÕMUSÕNUM: Paulus jutustab, kuidas me võime teha Jeesusega “vahetuskaupa” ehk vahetada needuse õnnistuse vastu. Rühmajuht loeb Gl 3: 13-14.

20. SURNUST ÜLESTÕUSMISE EITAJAD (Mk 12: 18-27)

TAUSTAST: Saduserid olid Jeesuse ajal usueliit. Ülempreestridki valiti tavaliselt nende hulgast (Ap 5: 17). Saduserid küll uskusid Jumalasse ja viide Moosese raamatusse, kuid nad ei uskunud ihu ülestõusmisse, vaimumaailma ega elusse pärast surma. Tegelikult meenutavad meie aja liberaalteoloogid mitmes suhtes Jeesuse aja sadusere. (Vrd salm 24.)

1. Missugust vastust võisid saduserid oma küsimusele Jeesuselt oodata (18-23)?

- Miks oli saduseride meelest võimatu ja naeruväärne uskuda surnust ülestõusmisse?
- Mis oli meie teksti järgi saduseride tegelik huviobjekt?

2. Kujuta endale ette, et satuksid järgmistesse olukordadesse:

- Oled saduser ja sinu sõber on just kuulnud, et tal on ravimatu vähk. Kuidas sa lohutad teda?
- Oled saduser ja oled matustel, kus lesk nutab meeletult. Mida sa ütled talle?

3. Missugune jumalapilt on inimesel, kes ei usu surnust ülestõusmisse?

- Mida tähendab sõna “pääste” inimesele, kes ei usu igavesse taevasse ega hukatusse?
- Missugust Vabastajat ootasid saduserid teie arvates?

4. Mis oli pannud saduserid eksima kõrvale õigest õpetusest ja päästvast usust (24)?

- Mis on pannud meie aja liberaalteoloogid tegema sama vea nagu tegid saduserid omal ajal?
- Miks puudub liberaalteoloogiast täiesti Jumala vägi?
- Mis võib inimesi takistada sattumast liberaalteoloogide eksiõpetusse, mis eitab surnust ülestõusmist?

5. Mil moel põhjendas Jeesus oma usku ülestõusmisse (26-27)?

- Rühmajuht loeb Hb 11: 16-19, mis räägib Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi usust. Missuguse järelduse oleks need kolm esiisa pidanud tegema oma elust, kui nad ei oleks uskunud surnust ülestõusmisse?
- Missugune oleks sinu elu, kui sa ei usuks surnust ülestõusmisse?

6. Uues Testamendis räägitakse paarist variserist, kes tulid usule, kuid ei ühestki saduserist. Mis võib sinu arvates olla selle põhjuseks?

7. Kuidas võib see Piibli kirjakoht lohutada inimest, kes kardab surma?

- Mida tähendavad sinule endale täna need Jeesuse sõnad: “Tema ei ole surnute, vaid elavate Jumal” (27)?

RÕÕMUSÕNUM: Kui Jumal ei ole surnute Jumal, vaid elavate, siis miks tuli Jumalal endal surra? Sellepärast, et ei olnud muud viisi päästa meid patuseid igavesest surmast igavesse ellu.

21. JEESUSE TAGASITULEK (Mk 13: 14-32)

TAUSTAST: Jeesus räägib meie tekstis samaaegselt kahest asjast, nimelt Jeruusalemma hävitamisest (mis toimus 40 aastat hiljem, st aastal 70 pKr) ja ajast enne oma teist tulemist (milles me just nüüd elame).

- 1. Mõned teadlased väidavad, et kui maailmalõpp tuleb keskööl, siis on kell praegu viie minuti pärast kaksteist. Mida sa arvad nende väitest?**
 - Kas sa sooviksid, et Jeesus tuleks tagasi sinu eluajal? Miks soovid, miks mitte?
- 2. Väljend “hävituse koletis” (14) on võetud Taanieli raamatust ja viitab aastale 168 eKr, kui Antiokos Epifanes püstitas Jeruusalemma templisse ebajumal Zeusi altari. Jeesus ennustab, et sama sündmus kordub lõpuajal. Mida võiks “hävituse koletis” tähendada praeguses templis ehk kristlikus kirikus?**
 - Kristlased mäletasid Jeesuse sõnu aastal 70, toimisid nende põhjal ja pääsesid Jeruusalemma piiramisest. Mida võiksid tähendada need salmid lõpuajal – mille eest tuleb siis põgeneda (14-18)?
- 3. Miks ei ütle Jeesus otse, mis inimkonda suure ahistuse ajal tegelikult ahistab (19-20)?**
- 4. Missugune on meie teksti järgi kristliku kiriku usuline olukord enne Jeesuse tagasitulekut (21-23)? (Mida mõtled selle teksti valguses sellest, et paljud ootavad lõpuaegadeks ülemaailmset äratust?)**
 - Kuidas võime teada, kes on õige, kes vale Kristusest jutlustaja (21-23)?
 - Kuidas suudavad valekristuse prohvetid teha tunnustähti ja imetähti?
 - Valekristuse tunnistajad usuvad arvatavasti ise, et on õige Kristuse tunnistajad. Mis on pannud neid nii rängalt eksima?
 - Kas osa valituteist võidakse suure ahistuse ajal eksitada või ei võida?
- 5. Mis võib põhjustada maailmaruumis sellise muutuse, millest räägivad salmid 24-25?**
- 6. Mis sünnib Jeesuse tulemise ajal a) valitutega b) kõigi ülejäänutega (26-27)?**
- 7. Mida tahab Jeesus öelda täna just meile oma tähendamissõnaga viigipuust (28-29)?**
- 8. Liberaalteoloogid väidavad, et Jeesus eksis, kui ennustas oma tagasituleku aja (30). Mida te arvate nende väitest? (Missugused tagajärjed on sellel kristlikule usule, kui selgub, et Jeesus eksis?)**
 - Mida võiks tähendada salm 30?
- 9. Mida tähendab Jumala Sõna lõpuaja usklikele (31)?**
 - Mida tähendab Jumala Sõna isiklikult sulle tänasel päeval?
- 10. Miks peab Jeesuse tuleku kuupäev olema lõpuni saladus (32)?**

22. ARMASTUS EI HÄÄBU KUNAGI (Mk 14: 1-9)

TAUSTAST: Rühmajuht refereerib kogunemise alguses Lk 10: 38-42, Jh 11 ja Jh 12: 1-11. Teksti naine on niisiis Betaania Maarja. (Lk 7: 36-50 kirjeldatud patune naine on teine isik.) Marta, Maarja ja Laatsaruse vanemad olid ilmselt juba surnud. Võib-olla olid nad jätnud oma tütardele raha kaasavaraks või vanaduspäevadeks. Jeesuse maapealse elu viimane nädal oli just algamas.

- 1. Millise kingituse sooviksid sina teha inimesele, keda armastad, kui teaksid, et ta sureb varsti?**
 - Jeesus mainib siinkohal oma matuseid (8). Mis sa arvad, kas Maarja mõistis, erinevalt jüngeritest, et Jeesus sureb varsti? Põhjenda oma arvamust.
- 2. Nardisalv maksis töömehe aastapalga ja tavaliselt kasutati seda tilkhaaval. Kui palju maksaks nardisalv, kui arvutada see ümber Eesti rahaks?**
 - Kui palju aega kuluks sellise raha säästmiseks?
 - Mida mõtles Maarja oma kaasavarast või vanaduspäevade tagavaradest, kui ta kasutas oma päranduse nardisalvi ostmiseks?
- 3. Miks kallas Maarja kogu pudeli sisu Jeesusele pähe, kas vähemast poleks piisanud?**
 - Sõnad 'Messias' ja 'Kristus' tähendavad võitut. Juutide kuningad võiti ametisse, miks Jeesus võiti alles vahetult enne oma matust?
- 4. Maarja oli oma säästnud kasutanud nardisalvi ostmiseks. Milline osa ümbritsevate inimeste kriitikast võis teda kõige rohkem puudutada (4-5)?**
 - Mõttele, mida oleksid linna vaesed aastapalga eest saanud.
- 5. Mis võis Maarjat Jeesuse sõnade juures kõige rohkem rõõmustada, kui Jeesus teda kaitses (6-9)?**
 - Mõttele, kas Jeesus võib sinu kohta öelda sama kui Maarja kohta: "Ta on teinud, mis ta võis" (8).
 - Mida võiksid sina alates tänasest Jeesuse heaks teha?
- 6. Mille poolest sarnanevad Maarja tegu ja Jeesuse tegu ristil (st evangeelium) üksteisega (9)?**
 - Kumb on sinu arvates suurem "raiskamine", kas see, et Maarja valas Jeesuse peale nardisalvi, või see, et Jeesus valas oma vere Maarja pärast?
- 7. Mis oli Maarja teguviisi juures nii eriline, et seda meenutatakse alati ja igavesti (9)?**
 - Millise mälestuse tahaksid sina endast maha jätta (9)?
- 8. Mida võis Maarja ehk aastate pärast mõelda oma rahast, mille ta oli "raisanud" tol päeval Jeesuse peale?**
 - Kuidas oli Maarja Jeesust nii palju armastama õppinud?
 - Kuidas võiksite meie Jeesust nii palju armastama õppida kui Maarja?

RÕÕMUSÕNUM: Maarja oli Jeesust kuulates tema armastust tundma õppinud. Seepärast oskas ta teda ka õigel ajal teenida. Maarja usk esmalt evangeeliumi ja just see usk sünnitas temas soovi ohverdada Jeesuse pärast kõik. Ja nõnda lõhnas Jeesus just tänu Maarjale viimastel päevadel nardisalvi järele, kus tahes ta ka liikus.

23. FARSS NIMEGA "JEESUSE KOHTUPROTSSESS" (Mk 15: 1-15)

TAUSTAST: Seda teksti võib käsitleda ka paaritööna. Iga paar käsitleb ringi jooksul üht või kaht isikut ja lõpuks räägivad kõik üksteisele sellest, mida nad leidsid.

1. PONTIUS PILAATUS

oli Juuda maavalitseja aastatel 26-36 pKr. Ta oli Rooma okupatsioonivõimu kõige kõrgem esindaja ja vastutas oma tegude eest keiser Tiberiuse ees. Pilaatus ei tahtnud mingil juhul, et keisri kõrvu jõuaks jutud juutide revolutsioonikatsetest. Surmanuhtluse määramine või tagasilükkamine kuulus üksnes maavalitseja pädevusse.

Salmid 1-15

- Missuguse mulje jätab see tekst Pilaatuse iseloomust? (Missugune oli näiteks tema väärtushinnangud?)
- Mida sa arvaksid kohtumõistjast, kes esitaks kohtuprotsessi jooksul salmides 12 ja 14 mainitud küsimused?
- Miks ei kasutanud Pilaatus võimu, mis tal oli, ja lasi teistel enda eest otsustada?
- Mis sa arvad, mida mõtles Pilaatus Jeesusest sügaval südames? (Miks nimetas Pilaatus Jeesust kahel korral juutide kuningaks (salmides 9 ja 12)?)
- Võrdle omavahel neid kaht meest, kes seisis tol hommikul kohtusaalis vastakuti: roomlaste maavalitseja ja juutide kuningas. Missugune oli suurim erinevus nende vahel?
- Kes otsustas Jeesuse kohtuprotsessi lõpptulemuse?
- Mida võis Pilaatus tunda, kui andis Jeesuse üle, et teda piitsutataks ja risti löödaks (15)?
- Kuidas võis Pilaatus üritada kaitsta oma käitumist oma südametunnistuse ees?
- Kui sa oleksid tol hommikul olnud Pilaatuse asemel, kuidas oleksid toiminud?

2. BARABAS

oli poliitilise ülestõusu juht ja mõrvar. Tema nimi tähendab lihtsalt 'isa poeg'.

Salmid 6-15

- Mõelge koos, missugused olid olnud Barabase lapsepõlv, noorus ja meheaastad. Mis võis teha sellest mehest mässaja ja mõrvari?
- Mis sa arvad, kas sinust oleks võinud mõnedes olukordades saada mõrvar? Miks oleks, miks mitte?
- Missugused mõtted võisid keerelda Barabase peas, kui ta ootas surmanuhtluse täideviimist? (Kas ta kahetses midagi?)
- Mis te arvate, kas Barabas läks vaatama selle mehe suremist, kes oli naelutatud ristile justkui tema asemel?
- Mis mõttes on meist igaüks suhtes Jeesusega Barabase olukorras?

3. ÜLEMPREESTREID

oli tavaliselt vaid üks, aga siin oli neid kaks: Kaifas, tegelik ülempreester aastatel 18-36 pKr, ja tema äi Hannas, kes oli olnud selles ametis aastatel 6-15 ja kes kasutas endiselt oma mõjuvõimu oma väimehe kaudu.

Salmid 1-15

- Mis oli ülempreestrite eluülesanne nende endi arvates?
- Miks kadestasid ülempreestrid Jeesust?
- Miks ei tunnetanud ülempreestrid oma motiive?
- Kumb tegu oli teie arvates moraalselt hukkamõistetavam: alusetult surmamõistmine ülempreestrite poolt või tapateod ülestõusu ajal Barabase poolt?
- Kuidas võib olla võimalik, et sügavalt usklik inimene võib mõnikord muutuda relvaks hingevaenlase käes?
- Mõttele, kas sa sarnaned mõnes suhtes ülempreestritega. Mis suhtes?

4. RAHVAHULK

oli hüüdnud eelmisel pühapäeval Jeesusele hoosianna. Nüüd hüüdsid nad: "Löö ta risti!" Kindlasti oli nende seas mitmeid inimesi, kes olid isiklikult Jeesuselt abi saanud.

Salmid 8-15

- Miks tahtis rahvas lasta vabadusse ohtliku mõrvari?
- Kuidas on võimalik, et rahvas lasi end ässitada oma heategija vastu? (Miks ei tõstnud ükski inimene selles olukorras häält Jeesuse kaitseks ja alusetult surmamõistmise vastu?)
- Mida oleksid teinud sina, kui sa oleksid olnud rahvahulga keskel tollel hommikul?
- Kas midagi sellist saaks toimuda meie maal tänapäeval? Põhjenda oma vastust.
- Mida õpetab see tekst meile demokraatia headest ja halbade külgedest?

5. JEESUS

ütleb kogu kohtuprotsessi ajal üheainsa lühikese repliigi (2). Muidu ta vaikib.

Salmid 1-15

- Siiaamaani oli Jeesus keeldunud tarvitamast enda kohta muud tiitlit kui Inimese Poeg. Miks ta selles olukorras möönab, et on juutide kuningas (2)?
- Miks Jeesus ei kaitse ennast?
- Võrdle Jeesust siin tekstis esinevate ülejäänud inimestega. Missuguseid nendevahelisi erinevusi leiad? (Mis teeb Jeesuse niivõrd imetletavaks inimeseks just selles olukorras?)
- Mida võis Jeesus mõelda tema ümber olevatest inimestest?
- Kes otsustas Jeesuse kohtuprotsessi: Pilaatus, Jumal või saatan?

24. USKUMATU ÜLESTÕUSMINE (MK 16: 1-14)

TAUSTAST: Vana pärimuse järgi oli Markus Peetruse tõlk ja Markuse evangeelium on Jeesuse elu Peetruse silmade läbi nähtuna. Üks selle evangeeliumi teemadest on jüngrite uskmatus. Ehkki Jeesus oli ette kuulutanud oma surma ja ülestõusmist, ei uskunud jüngrid siiski, et see on võimalik. Pange tähele, et Jeesuse ihu oli juba reedel üks kord võitud.

- 1. Miks Galilea naised läksid isepäiselt hauale, ehkki nad teadsid, et kivi ja rooma valvesõdurid (Matteuse järgi) takistavad sinna pääsemist (1-3)?**
- 2. Naised olid näinud Jeesuse väärkoheldud ihu võidmist juba kaks päeva varem. Miks võisid nad tahta seda võida veelkord?**
 - Mis sa arvad, kas sa oleksid tahtnud vastavas olukorras näha oma armsa ihu ja seda puudutada?
 - Üksnes Johannes oli näinud Jeesuse suremist. Teised jüngrid ei tahtnud üleüldse näha Jeesuse ihu. Miks mitte? (Kas teie arvates on siin erinevus meeste ja naiste suhtumiste vahel; kui see on nii, siis missugune on see erinevus.)
- 3. Kui naised oleksid uskunud ülestõusmisse Jeesuse ettekuulutuste alusel, siis kuidas nad oleksid toiminud ülestõusmise hommikul?**
- 4. Mida mõtlesid naised, kui kuulsid ingli sõnu (6)?**
 - Inglise sõnadele vaatamata löid naised siiski sedavõrd kartma, et nad ei usaldanud rääkida ülestõusmisest kellelegi (8)? Mis hirmutas neid nii palju?
- 5. Miks valis Jeesus naised esimesteks ülestõusmise tunnistajateks, ehkki neid ei lubatud tollel ajal tunnistada kohtupingis (7, 10)?**
- 6. Kuidas ja millal sündis nende naiste südames usk Jeesuse ülestõusmisse?**
- 7. Mis tundub sinu elus sama võimatuna kui surnu ellu ärkamine? (Võid vastata vaikselt oma mõtetes.)**
 - Mida sa vastaksid, kui Jeesus laidaks su usku viisil, mida on kirjeldatud salmis 14?
- 8. Milline erinevus on surnust ülestõusmise (mida õpetab ristiusk) ja hinge surematuse (millesse usuvad nii mitmedki usundid) vahel?**
- 9. Kui ei oleks surnust ülestõusmist, mida oleks siis kristlusel pakkuda inimkonnale?**
 - Kujutage vaid endale ette inimest, kes usub kõiki ülejäänud ristiusu õpetusi, kuid ei usu surnust ülestõusmisse. Miks ei tohiks teda siiski kutsuda kristlaseks?
- 10. Peetrus oli salanud oma Issanda kaks päeva varem. Mida tähendasid temale Jeesuselt saadud isiklikud tervitused (7)?**
 - Kujutle, et oled langenud suurde pattu. Mida sa mõtleksid, kui saaksid varsti pärast seda Jeesuselt sõnumi, et ta tahab sinuga kohtuda?